

✻ Voit ✻

Christian Deterink

Levi Rosenthal was een man van God. Al vanaf dat hij nog een jongen was, hadden religie en spiritualiteit zijn leven bepaald. Reeds in zijn vroege puberteit had hij gedacht, nee, gewéten dat zijn levensdoel moest zijn God te dienen. Hij had in dat opzicht niet gefaald: op zijn 24e was hij rabbijn geworden, als jongste en meest briljante van zijn lichterling. En meteen had hij zijn roeping tot uitvoer kunnen brengen. Niets had hem in de weg gestaan een leven lang in dienst van God te zijn.

Tot het ondenkbare was gebeurd. En er met Levi iets gebeurde waar niets in zijn leven hem op voorbereid had.

Het was een jaar of drie geleden begonnen; toen hij juist zijn veertigste verjaardag had gevierd en zijn 15-jarige jubileum als voorganger in de synagoge van zijn levendige Joodse geloofsgemeenschap. Toen was zijn vrouw Rachel op een middag (Levi wist het nog precies wat hij op dat moment gedaan had) zijn studeerkamer binnengekomen om hem iets te vertellen. Ze was met Joel, hun tienjarige zoon naar het ziekenhuis geweest voor de uitslag van zijn bloedonderzoek. "Niets ernstigs", had de huisarts Levi nog verzekerd toen hij tot het onderzoek had besloten, "gewoon een routine-klusje, voor de zekerheid". Maar de dokter had ongelijk gehad. Trillend en met roodbetraande ogen had Rachel verteld dat Joel een fatale vorm van leukemie had.

Hoe draag je zoiets, had Levi zich naderhand vaak afgevraagd. Hoe kun je je zoon langzaam zien aftakelen en doodgaan zonder zelf gek te worden? Levi wist het niet, nog steeds niet. Natuurlijk had hij als Rabbijn vaak genoeg zieke, ook dodelijk zieke mensen van dichtbij meegemaakt. Maar hoe schrijnend de verhalen vaak ook waren, hij had er nooit zelf onder geleden. In de eerste plaats omdat het zijn werk was, en zelfs de zware onderdelen van zijn roeping wonden. Maar vooral omdat hij de zieken en hun naasten had kunnen troosten en geruststellen in het vertrouwen van Gods barmhartigheid. Oprecht had hij hen verteld over de genade van God, het leven na de dood, de Hemel. Oprecht, omdat hij er zelf in geloofde. Maar bij Joel was alles anders geweest. Vaak, heel vaak, had hij aan het ziektebed gezeten van zijn aftakelende zoon gezeten en altijd had hij verteld over het hiernamaals, beloofd over de wederopstanding van de doden als de Masjiach zou komen; hij had Joel verzekerd dat een terugkeer naar het rijk der levenden mogelijk was, zo stond het immers in de Talmoed. Maar

Levi had daar, zittend op de rand van Joels bed een raar gevoel gehad dat hij nog nooit had gehad als hij een zieke troostte en geruststelde: een wrange smaak in de mond. Want terwijl hij de beloftes over het leven na de dood en de wederopstanding en zag dat Joel die gretig voor waar aannam en beschouwde als lichtpuntjes in zijn ondraaglijk lijden, was bij hem de twijfel gerezen. Twijfel of hij niet zijn zoon en zichzelf voor de gek stond te houden. Of hij niet aan het liegen was. Want ergens diep in hem rees het besef dat de denkbeelden, waar Joel zo grenzeloos op vertrouwde, belachelijk waren, volstrekt belachelijk.

Levi had zich afgevraagd hoe opeens de twijfel aan de fundamenten van zijn denkbeelden gerezen kon zijn. Hij stond toch altijd bekend om zijn rotsvaste geloof, zijn onvoorwaardelijke vertrouwen in de Heilige Schrift? Hoe kon het zijn dat dit alles nu wankelde?

Levi besepte uiteindelijk dat er maar aan één gereide verklaring was: hij was zijn vertrouwen in de rechtvaardigheid van God kwijt. Want hoe kon God rechtvaardig zijn als het deze jongen, zijn zoon Joel, een zinloze dood liet sterven? Zo'n lief, schrander, goedarig maar vooral onschuldig kind? Zijn grootste vreugde in zijn leven? Hoe kon dit zijn? Was een test van God, een beproefing, om zijn geloof te testen? Zoiets als God had gedaan met Abraham toen hij hem had gevraagd zijn enige zoon Isaäk te offeren? Nee, dat was niet hetzelfde. Isaäk was blijven leven, en Joel ging dood. Zijn enige zoon, de zoon van een man die zijn hele leven aan God had gewijd. Hoe kon dit zijn?

Levi had besloten de schijn op te houden en was moedig gebleven tegenover Joel. Wat had hij anders kunnen doen. Had hij het kind de droom van de wederopstanding moeten onthouden? Zijn grenzeloze vertrouwen uiteen moeten rijten? Hij had het niet gekund, maar intussen hadden de twijfels door zijn hoofd getold. Nachten lang had Levi niet kunnen slapen en maandenlang worstelde Levi met zichzelf. Tot uiteindelijk het onvermijdelijke gebeurde en zijn zoon stierf. Nog steeds stond het beeld van zijn bleke en koude gestalte op het eigenlijk al te kleine kinderbed in zijn geheugen gebrand: de zachte glimlach op het verstilde gezicht van zijn aan kanker gestorven zoon zou hem altijd bijblijven. Het was een beeld dat zo veel in hem had losgemaakt dat hij het gevoel had dat hij voor altijd was veranderd. En uiteindelijk, toen hij zelf zijn zoon op het familiegraf naast de synagoge had begraven, had hij beseft dat het ondenkbare was gebeurd: hij was van zijn geloof gevallen...

"T minus 3 minuten", riep een floormanager.

Levi hoorde het nauwelijks. Hij zat afwezig voor zich uit te kijken in zijn fauteuil en dacht weemoedig aan zijn zoon, zoals vaak de laatste tijd. Maar ook bouwde er zich in hem een vastberadenheid op die hij niet van zichzelf kende maar die hem geenszins verbaasde. Levi beschouwde zichzelf als een man met een missie.

"Zenuwachtig?", vroeg Jake Tarrance aan hem vanuit de fauteuil schuin tegenover hem. Levi schudde beheerst het hoofd. "Mooi", zei Tarrance, de typische talk show host met zijn zonnebank-bruine hoofd, nauwkeurig gemodelleerde kapsel en plastic glimlach, "onthou: niet te snel en duidelijk praten, en vooral rustig blijven!"

Levi knikte; hij was ijsig kalm.

"T minus twee minuten", riep dezelfde floormanager. Levi keek geïnteresseerd toe hoe de camera's in positie werden gereden, het décor werd goedgezet en Tarrance nog eens door de grimeur onder handen werd genomen. "Talk Time" was een veelbekeken programma op de plaatselijke zender dat vaak aandacht had voor religieuze zaken; positieve aandacht ook, zelfs voor het joodse geloof, zoals nu. Maar Levi besepte dat niemand nog besepte wat er straks zou gebeuren. Iedereen dacht dat er een diepte-interview zou volgen over de geloofsovertuiging van de jongste rabbijn die ooit hoofdpreker was geworden van de synagoge van Chicago, één van de grootste van het land. Men verwachtte een gepolijst verhaal van een man Gods, die in ronkende volzinnen het belang van zijn geloof en de Joodse traditie zou benadrukken. Maar dat zou niet gebeuren.

"T minus 1 minuut!"

De laatste details werden geregeld, de lichten werden goedgezet en, sneller dan Levi verwachtte, begon de floormanager af te tellen vanaf tien, alsof er zodadelijk een raket zou opstijgen. Tenslotte begonnen de rode lichtjes boven de camera's te gloeien: ze waren "on air". Het aanwezige publiek, waaronder een groot deel Joden uit Levi's geloofsgemeenschap, klapte enthousiast.

Tarrance leidde de show routineus en schijnbaar moeiteloos in. Hij introduceerde Levi als de nieuwe rijzende ster in de Joodse gemeenschap, een man waar de hele natie benieuwd naar was. Overdreven, wist Levi, maar goed.

"... dus je bent een man van God, Levi?", betrok Tarrance hem tenslotte in het geheel. Levi zag in zijn ooghoeken hoe een camera in zijn richting draaide.

Levi glimlachte vriendelijk en zei: "Je gebruikt de verkeerde werkwoordsvorm..."

Tarrance haalde niet-begrijpend zijn beide dikke en nauwkeurig onderhouden wenkbrauwen op. "...het is was", maakte Levi de zin af.

Het lampje begon te branden bij de talkshow host, "Je bedoelt dat je een man van God wàs?"

Levi knikte.

Tarrance zocht naar woorden; dit ging heel anders dan in het draaiboek stond. "I-is dat geen probleem voor een rabbijn?"

Levi knikte opnieuw, "Jazeker. Maar daarom heb ik ook besloten dit programma te gebruiken om aan de mensen mede te delen dat ik mijn werk als rabbijn neerleg."

Terrance hapte naar adem, "E-en je functie in de Synagoge van Chicago dan?"

"Die mag een ander gaan vullen. Ik kan en wil het niet, om de simpele reden dat ik niet meer gelovig ben. Voor eens en altijd ben ik tot de conclusie gekomen dat er geen rechtvaardige of barmhartige God is."

Er ging een zucht van verbijstering door de zaal.

"Als er een God is, is het een ongelooflijke klootzak", voegde Levi er nog eens aan toe.

Tarrance hervond zichzelf terwijl het publiek nog loeide van afkeuring; "Hoe kan het zijn dat je dit zegt, Levi? Je staat bekend als rotsvast gelovige."

Levi schudde met zijn hoofd, "Dat ben ik altijd geweest. Ik was waarschijnlijk vromer en devoter dan Bill Gates gefortuneerd is" -Levi lachte wrang- "Maar ergens knakt je geloof. Als je de

willekeur en zinloosheid van de weerzinwekkende werkelijkheid uiteindelijk hebt gezien, dan weet je dat er geen rechtvaardige God kan bestaan."

"Je bedoelt...", begon Tarrance voorzichtig.

"...de oorlogen, de ellende, het lijden. Ondanks alle mooie woorden en gedachten zie ik daar maar één patroon in: chaos, waarin dingen simpelweg gebeuren omdat ze gebeuren. Als er een rechtvaardige God zou zijn, zou er orde in die chaos zichtbaar moeten zijn, waarin de rechtschapenen gespaard blijven voor onheil, waarin de zuiveren van geest beloond worden en de zondaars boeten. Maar niets van dat alles. Chaos, dat is wat ik zie in de werkelijkheid: willekeur, zinloosheid, één grote jungle."

Het was stil geworden in het publiek, alsof men met de woorden van Levi in het gezicht was geslagen. Alleen Rachel, zijn vrouw, zittend op de eerste rij leek ongeroerd. Zij wist wat haar echtgenoot dacht en was het met hem eens.

Tarrance slikte enkele malen en vroeg toen: "Heeft deze mening iets te maken met de dood van je eigen zoon aan leukemie?"

Levi knikte: "Dat opende uiteindelijk mijn ogen, Jake. Ik voel me als een blinde die weer kan zien. Jarenlang ben ik verblind geweest door een redeloos, wezenloos geloof in een onzichtbare God. De dood van Joel heeft me geholpen weer helder te zien, me uit de droom te bevrijden."

Tarrance leek de reikwijdte van de uitspraken van deze rabbijn te beseffen, hij kon zijn hoofd wel eens vanavond op de nationale televisie terugzien, en haalde met ontzag diep adem; "Veel mensen uit je geloofsgemeenschap en daarbuiten zullen afkeuren wat je hier vanavond als rabbijn verkondigt."

"Hopelijk blijft het hier niet bij. Ik hoop dat dit het begin van een beweging is, een realistische beweging die de zogenaamd Rechtvaardige God en al de volstrekt belachelijke ideeën opzij zet."

"Je wijst God af...?", vroeg Tarrance.

"Ja", antwoordde Levi beslist, "God heeft gefaald en afgedaan. Weet je Jake, ik denk de laatste tijd veel aan het verhaal van de offering van Isaäk aan God door Abraham."

Tarrance knikte bemoedigend, benieuwd welke radicale ideeën hij nog meer uit de rabbijn kon ontfutselen.

"...Ik denk dat dit verhaal anders geïnterpreteerd moet worden: het offer was niet bedacht door God om Abraham te testen hoe diep zijn geloof was. Nee: het was vooral een test van Abraham of de God die hem vroeg zijn zoon te offeren het waard was zijn God te zijn."

"Wat bedoel je?", vroeg Tarrance verward.

"Abraham testte of God hem werkelijk zijn zoon zou laten offeren. Als dat was gebeurd had God voor Abraham afgedaan. Door Isaäk te sparen, bewees God zichzelf en wist Abraham dat hij zich aan hem kon onderwerpen."

Tarrance dacht nog na over deze woorden toen Levi vervolgde; "Ik meen dat ik een soortgelijke test heb gedaan. Ik heb mijn hele leven mijn volste vertrouwen gesteld in God en heb hem zo goed in kon gediend. Toch heeft God me mijn zoon laten offeren. Hiermee is hij gezakt voor de proef, zo simpel is het. God is het niet waard meer om nog langer te dienen."

"M-maar", hakkelde Tarrance, "het is toch wel vaker gebeurd dat religieuzen die hun hele leven hebben geleefd in geloof een persoonlijk drama meemaken? Zien die mensen dat niet als een beproeving van hun God, om hun geloof te testen?"

Levi leek te proberen met een vinnige handbeweging het argument uit de lucht te vegen, "De grootst mogelijke onzin. Zouden dat de daden zijn van een barmhartige en goede God, een rechtvaardige daad? Nee, het zou sadistisch zijn, niet meer en minder..."

Tarrance probeerde krampachtig zijn gedachten te ordenen. Het gesprek ging duidelijk een hele andere kant in dan hij had gedacht, en waar hij normaal gesproken de interviews moeiteloos stuurde, stond hij nu met de mond vol tanden. Toen zag hij zijn floormanager die met zijn armen het Time-Out teken maakte. Opgelucht haalde hij adem en zei: "Na de commercials vervolg ik dit opmerkelijke gesprek met de rabbijn die God is afgefallen." Hij glimlachte in de camera ter afsluiting maar Levi boog zich naar voren en zei snel: "Nee, ik heb nog meer te zeggen!"

"Straks na de reclame, Levi...", glimlachte Tarrance vriendelijk maar op zijn hoede, alsof Levi een gevaarlijke zwakzinnige was.

"Dat kan niet wachten. Ik heb een belangrijke persoonlijke boodschap aan God!" Levi stond op in de richting van de camera's en spreidde zijn handen. Voor een moment leek hij wel een camera-genieke televangelist. Tarrance keek vertwijfeld richting de floormanager maar die maakte een gebaar dat kon worden geïnterpreteerd als doorgaan. Blijkbaar voelde ook hij dat er iets bijzonders in de lucht hing waar ook de heilige commerciële boodschappen voor konden wijken. Tarrance hield zijn mond.

"Ik stel God vandaag voor een keus", zei Levi luid, "Voor de laatste maal krijgt Hij de kans zich te bewijzen. Het is nu of nooit!"

Tarrance hapte naar adem in zijn stoel en ook het publiek leek verbijsterd over wat er gebeurde. Alleen Rachel, Levi's vrouw, leek nog bij zinnen. Rustig maar beheerst stond ze op en legde de tien meter of minder af tussen haar en haar achtgenoot. Niemand hield haar tegen. Kalm ritste ze haar handtasje open en haalde daar een .44 Magnum uit te voorschijn met een vanzelfsprekendheid alsof ze haar poederdoos pakte. Ze overhandigde Levi het pistool. Een schok van ontzetting sloeg als een bijna fysiek merkbare golf door de opnamestudio.

"Nu, op deze middag, zal ik mijn vrouw en daarna mezelf vermoorden", zei Levi met krachtige stem, "Iedereen kent mijn vrouw als een sociaal, behulpzaam en godsvruchtig mens. Het behoeft geen twijfel dat haar dood even onrechtvaardig zou zijn als dat van mijn zoon of welke persoon dan ook die elke minuut op deze wereld een willekeurige dood sterft."

"Levi...", zei Tarrance scherp met zijn handen geheven in een beoogde rol als bemiddelaar, "wees verstandig."

"Hou je mond, Jake", zei Levi scherp terwijl hij de veiligheidspal van het pistool opzij schoof. Dat was al genoeg voor Tarrance om schielijk weer op zijn stoel plaats te nemen. Exposure op nationale tv was al mooi genoeg, daar hoefde voor hem geen publieke sterfscène van zijn persoontje aan te worden vastgeplakt.

"Ik zal mijn vrouw en daarna mezelf vermoorden als God niet ingrijpt. Voor deze keer zal Hij moeten ingrijpen en kleur moeten bekennen, want als Hij dat niet doet, zal dat niets meer en

minder dan een demasqué voor hem zijn." Levi sprak de woorden zonder twijfel uit en voelde zich vastbeslotener dan ooit. Hij voelde zich gesterkt door Rachel die fier naast hem stond. Vele avonden hadden ze zijn plan doorgenomen en uiteindelijk had ze volmondig toegestemd. Rachel was, nog meer dan Levi, geraakt door de zinloze dood van haar kind Joel. Maar meer dan dat, ze was gegriefd door het geweld in de wereld. De dood van haar hele familie in Auschwitz, voor haar geboorte, de verschrikkelijke allesverterende oorlog in Israël, de wereldwijde ellende. Het had haar het gevoel gegeven iets te moeten doen, iets belangrijks. En net als haar man had ze het sterke gevoel dat God had afgedaan. Als ze nu moest sterven, dan had ze daar vrede mee.

Levi zag uit zijn ooghoeken hoe enkele bewakingsbeambten de studio binnenstormden. Maar ze leken te twijfelen over wat ze moesten doen: het pistool en de nog steeds draaiende camera's hadden een verlamme invloed op hun besluitvaardigheid. Levi wist dat hij ongestoord kon doorgaan. Hij hief het pistool en richtte op het hoofd van Rachel.

"God, Jahweh, Attenoje. Grijp nu in of verdwijn voor altijd", riep hij terwijl hij zich achteruit lopend van zijn doel Rachel verwijderde als om de kogel meer kans te geven vaart op te bouwen voor het zijn vernietigende werk zou doen in het o zo kwetsbare weefsel van zijn vrouw.

"Dit is je laatste kans!", brulde Levi terwijl zijn vinger zich vaster om de trekker sloot.

Het leek wel of iedereen zijn adem inhield op dit moment en in de studio was het muisstil. Het enige hoorbare was het blazen van de airconditioning. Toen drukte Levi af.

"Ben je helemaal gek geworden?"

Wie zei dat? Levi keek verdoemd om zich heen, alles zag er wazig en ongewoon uit. Hij bevond zich nog steeds in de studio, dat was duidelijk, maar het leek alsof er een sluier over de werkelijkheid was getrokken. Het leek wel of de hele wereld in gelei was gegoten. En op de een of andere manier... leek alles heel traag. Levi keek naar Rachel en zag dat ze nog steeds op dezelfde plaats stond, zo'n zes meter van hem vandaan. Ze keek hem verdoemd aan, verstild. Toen zag Levi de kogel, als een grote bromvlieg tussen hen in hangen. Tergend langzaam werkte het ding zich richting Rachel, een waaier van gelei achter zich achterlatend. Het leek of de tijd stilstond... bijna stilstond.

"Ben je gek geworden?", klonk het opnieuw. Nu zag Levi pas de verschijning schuin naast Rachel die dit moet hebben gezegd, alhoewel het een weinig menselijke vorm had. De verschijning leek het meeste op een veelkleurige wolk, aan de ene kant leek het wel een soort illusie van samengebald licht, aan de andere kant had het duidelijk massa.

"Wie zegt dat", vroeg Levi langzaam. Zijn eigen stem klonk ver weg, alsof hij een opname uit een zwakke speaker hoorde.

De wolkachtige verschijning bewoog geanimeerd, "Noem me God, als je dat graag wilt."

De gedachten tolden door Levi's hoofd. Was dit...?

"Ben jij afgekomen op mijn afroep?" Levi besefte opeens dat hij zijn mond niet had bewogen. Het leek wel of hij sprak zonder iets te zeggen, subvocaal of iets dergelijks.

De verschijning bewoog zich naar hem toe, "Dat klopt, en dat is uitzonderlijk voor me. Maar in al die tijd heb ik nog nooit zoiets meegemaakt. Ik voelde dat ik moest ingrijpen."

"Dus je voelde je aangesproken...", concludeerde Levi en vervolgde: "Ben jij de persoon, de... entiteit die wij al duizenden jaren vereren als God?"

"Ik kom er misschien het dichtste bij in de buurt", klonk de stem voorzichtig. Levi bedacht zich opeens dat de stem hem leek denken aan Mordechai Schwartz, zijn mentor en de man die hij altijd zeer had gerespecteerd. Zou dit wezen die stem daarom hebben... geleend?

"Ik verblijf al een tijdje bij de mensheid, in jullie tijdmeting gerekend zo'n vijf à zesduizend jaar", ging de stem door, "ik weet dat in al die tijd mensen meermalen mijn aanwezigheid hebben gevoeld. Misschien dat ze die aanwezigheid God hebben genoemd..."

"Maar ben je God?", vroeg Levi scherp, vast van plan zich niet te laten imponeren door het idee dat hij misschien wel praatte met de Heer des Heren.

"Nee, op de keper genomen", besloot de entiteit, "God is een menselijke constructie, ik ben dat niet."

"Wat bedoel je?"

"Ik bedoel", zei het wezen, dat nog steeds als een razendsnel van kleur verschietende wolkachtige substantie voor hem hing, "dat ik een buitenaards wezen ben, zoals jullie zouden zeggen. God is een schepping van jullie zelf. Maar ik voelde me aangesproken omdat ik de enige ben die in de buurt komt van jouw definitie van God. Zoals ik zei volg ik de mensheid al eeuwen. Ik ben gefascineerd door jouw soort, dat moet ik toegeven en heb ergens ook genegenheid voor jullie opgebouwd. Zie me als de bioloog die jarenlang zijn mierenkolonie in zijn werkkamer bestudeert. Jullie aarde is mijn terrarium."

"M-maar...", haperde Levi.

"Ik heb ook ingegrepen", vervolgde het wezen, "Misschien voelde ik me juist daarom wel aangesproken. Soms zag ik iets dat me niet beviel, iets groots of juist heel kleins, maakt niet uit en dan kon ik het niet laten niets te doen. Ik sluit niet uit dat sommige mensen dit voelden als de hand van God."

"En nu grijp je dus weer in", zei Levi ademloos.

"Omdat ik nog nooit eerder zoiets heb meegemaakt", bekende de entiteit, "En omdat ik al langer het idee heb dat ik iets te verduidelijken heb, iets mee te geven heb aan de mensheid. En waarom kan ik jou niet aanspreken, als typische gelovige?"

"Waar wil je het over hebben, dat God een menselijke constructie is?", vroeg Levi scherpzinnig.

"Inderdaad", beaamde de entiteit, "je moet weten dat de mens een heel bijzonder wezen is, zelfs op de schaal van jullie aarde. Jullie hebben je, met je bovenmatige hersencapaciteit ontwikkeld op een totaal andere manier dan al het andere leven op jullie aarde. En hiermee hebben jullie de essentie van het leven uit het zicht verloren. Jullie begonnen na te denken over alles in jullie bestaan en: boven dat begonnen een drift tot zelfverwerkelijking, expansie en ontplooiing te krijgen. Dat is wat jullie zo bijzonder maakt, jullie drang om iets voort te brengen, om prestaties en vaardigheden over te dragen. Dat heeft ervoor gezorgd waar jullie nu staan. Ergens waardeer ik deze unieke drift van jullie wel, maar meer als curiosum dan waardevolle eigenschap. Want jullie zijn door die driften, zoals ik al zei de essentie van het bestaan uit het oog verloren."

"En die essentie is?"

"Kijk naar het dierlijke leven, daar vind je het in zijn pure vorm. Waar zijn dieren mee bezig? Ze vieren elke dag dat ze bestaan het leven en doen alles; moorden, verslinden, roven, om dit kostbare geschenk te behouden. De zin van het leven is het leven zelf! Zo simpel is. Maar jullie mensen kunnen het niet meer zien omdat jullie zijn verblind door jullie... laat ik het maar zelfverwerkelijgingsdriften noemen. Daarom denken jullie krampachtig dat er meer moet zijn, naast het banale leven zelf. Het kan toch immers niet zo zijn dat jullie geboren worden en weer sterven, zonder een verdere zingeving? Dat vonden de mensen onverteerbaar, al vanaf het moment dat ik voor het eerst een kijkje kwam nemen. En daarom bedachten jullie hogere levensdoelen, een leven na de dood. En zo is ook jullie God ontstaan. God heeft jullie niet geschapen, het was andersom."

Levi keek peinzend naar de kogel die zich moeizaam steeds dichterbij Rachel werkte en dacht na. Tenslotte zei hij: "Wat je zegt kan niet waar zijn. Jij zegt dat de jungle, de naakte cyclus van sterven en geboren worden, de wrede willekeur van de natuur het dichtst bij de zin van het leven staat. Dat gaat er bij mij gewoon niet in."

"Wees jij niet zonet God geheel en al af", vroeg de entiteit rap.

"Dat betekent niet dat ik niet geloof in een diepere betekenis van ons leven..."

"En toch is wat ik zonet zei de waarheid", benadrukte het wezen met klem, "en het is het laatste wat ik nog aan jullie mensen wil meegeven voor ik verder ga naar andere delen van dit heelal."

Levi keek het wezen nadenkend aan met half dichtgeknepen ogen

"Wie en wat ben jij eigenlijk?", vroeg hij tenslotte.

"Noem me Voit", zei het wezen, "als je me zonodig een naam wil geven. Ik kom uit een ander deel van het universum, dat is alles wat je hoeft te weten. Ik en mijn ras verplaatsen ons door een groot deel van dit universum, en daarnaast ook door vele andere."

"Hoe lang besta je al?", vroeg Levi terwijl nog veel meer vragen in hem opwelden.

"In aardse jaren? In de miljarden of biljoenen, geen idee eigenlijk... Tijd valt te manipuleren; te versnellen of te vertragen, zoals je hier nu ziet, en bovendien is het overal weer anders. Laat ik het anders zeggen: ik bestond al voor dit universum ontstond. Als het je interesseert: ik was nog de getuige van de geboorte van dit universum, de Big Bang, zoals jullie wetenschappers het noemen. Knap hoor, dat jullie achter de grote lijnen van die gebeurtenis zijn gekomen..."

"Dan ben je echt de schepper, de almachtige. Jij stond aan het begin! En wie de tijd kan stilzetten kan alles...", zei Levi terwijl hij ademloos naar de traag voortgaande kogel keek, "Zijn er meer als jou?"

"Ontelbaar, maar weinig in deze contreien. Noem me een avonturier, of reiziger, en geen schepper alsjeblieft! Dit universum ontstond uit krachten die ver buiten mijn vermogens liggen..." Levi keek nadenkend voor zich uit, zijn hoofd tollend van de dingen die hij te horen kreeg. God zag er niet uit als een oude wijze man met een baard, het was een wild gekleurde vormloze suikerspin.

"Wat wil je dat ik doe met alles wat je tegen me hebt gezegd?", vroeg Levi tenslotte.

"De boodschap doorgeven", zei Voit simpel, "dat God en alles wat er omheen hangt nodeloze constructies zijn. Mensen moeten de essentie van het bestaan weer begrijpen en het leven zèlf vieren."

Levi knikte nadenkend en liet zijn blik weer dwalen. Tot zijn schrik zag hij hoe de kogel Rachel nu tot op centimeters genaderd was. Verschrikt riep hij uit: "Kun je die kogel niet eens laten verdwijnen?"

"Ik heb de substantie van de kogel al aangepast, maak je geen zorgen", zei Voit terwijl zijn lichaam langzaam oprees, "beschouw het als mijn laatste dienst aan de mensheid. Pas goed op jullie zelf. Jullie hebben een nare drang naar zelfvernietiging waar ik niet blij mee ben. Hou vol, veel goeds is onderweg."

Levi wilde nog wat zeggen maar de woorden stierven in zijn mond. Voit was reeds verdwenen, voor altijd als je zijn woorden moest geloven. Hij wilde zijn hoofd weer draaien richting Rachel toen hij opeens het gevoel had dat hij in een achtbaan zat en met razende vaart vooruit geschoten werd. Het tempo van de tijd normaliseerde hij, besepte hij nog in een laatste ogenblik. Een moment later, voor Levi's gevoel korter dan een fractie van een seconde, waren de wagen weer opgetrokken en zag de opnamestudio er precies zo uit als het eerst had gedaan. Hij keek naar Rachel en zag hoe zij verbaasd een bruinige klodder van haar hoofd veegde. De kogel, waarvan de "substantie" was aangepast, besepte Levi. Toen voelde hij opeens zijn benen onder zich vandaan glijden en viel hij op de grond.

"...en onthou, goede mensen, wat Voit tegen ons heeft gezegd: veel goeds is onderweg!" Levi stond met gespreide armen op een reusachtig podium en glimlachte de gelovigen in de zaal, maar vooral de zoemende camera in de nabijheid, hartelijk toe. Hij had zojuist zijn laatste zegen uitgesproken, de zin waarmee hij altijd eindigde, de zin die Voit tegen hem had uitgesproken toen deze aan hem was verschenen. Teverden draaide hij zich om en liep het podium af richting de coulissen. Het was een goede mis geweest, wist hij, de mensen zouden niets minder dolenthousiast zijn. Onderweg schudde hij hartelijk en warm de handen van een dozijn of meer devote volgelingen, tot hij tenslotte zijn luxe ingerichte kleedruimte bereikte. Vermoeid zuchtte hij en zette zich neer in zijn luxe fauteuil.

Hij had maar een paar seconden voor zichzelf, toen opende de deur zich opnieuw en liep Rachel, zijn vrouw, de kamer binnen.

"Fantastische dienst", zei ze glimmend tegen Levi, "ik ben trots op je!"

"En ik op jou", benadrukte Levi, "zonder jou had ik dit alles nooit gered." Ter illustratie spreidde hij zijn armen als in een poging zijn gigantische geloofsgemeenschap te omvatten. En groot was die zeker; al bijna 2 miljoen gelovigen in de hele wereld: het Voitisme had voet aan de grond gezet als wereldreligie, en Levi was de belangrijkste profeet. Levi wist dat het niet overdreven was om een vergelijking te maken tussen hem en Jezus Christus, de man die tweeduizend jaar geleden de aarde had beschuimd en de belangrijkste profeet was geweest van God, die gedateerde god die had afgedaan. Maar wat Jezus had gedaan deed hij in het groot, daar was Levi van overtuigd: hij

bereikte de hele wereld met zijn boodschap, J.C.'s reikwijdte had zich beperkt tot een achterlijk woestijnstaatje aan de Middellandse zee.

"De resultaten van het Talk Time onderzoek zijn binnen", zei Rachel op een enthousiaste toon die verraadde wat die uitslag inhield. "De technici zijn het erover eens: er is niet geknoeid bij de opnames, er zijn geen special effects gebruikt en het pistool heeft een echte kogel afgeschoten!" Rachel had het natuurlijk over het onafhankelijke onderzoek naar de legendarische gebeurtenissen tijdens de opnames van Talk Time.

"Ze concludeerden dat er dingen waren gebeurd die ze onmogelijk konden verklaren! Die wilde bewegingen die je in de fractie van de seconde na het schot maakte, de vreemde aanwezigheid die op drie camera's werd vastgelegd, die tot pulp verworpen kogel...", ging Rachel door.

"Een wonder", glimlachte Levi gelukkig. Nu waren ook de cynische wetenschappers overtuigd: er was een wonder gebeurd. Het ultieme bewijs van het bestaan van Voit, de moderne God, zoals die al door Time Magazine was genoemd.

"Het zal de mensen sterken in hun geloof", benadrukte Rachel met een blij gezicht.

"Dit was het teken, het signaal dat de antieke God nooit kon geven. Daarom moest hij ook worden voorbijgestreefd", zei Levi in een zekere toon, "ik verzeker je: over nog eens tien jaar is God verdwenen en zal het Voitisme de enig overgebleven godsdienst zijn."

Rachel straalde en Levi knikte haar tevreden toe. Nooit had hij haar, of iemand anders, het gehele verhaal verteld over de verschijning van Voit, zoals hij het was gaan noemen. Niemand hoefde het weten, omdat, zo was zijn vaste overtuiging, het in niemand's voordeel was om het te weten. Geen mens had behoefte aan de ware boodschap die Voit had gehad: die nihilistische, zinloze visie op het menselijke leven: de jungle. Voit had gelijk gehad toen hij sprak over de zelfverwerkelijkingdrift van de mensen, maar had niet door gehad dat Levi om diezelfde reden nooit zijn echte boodschap had kunnen doorgeven. In de dagen dat hij bijkwam van de verschijning van Voit had Levi zijn plan getrokken. De mensheid had niet de behoefte aan de ondergang van God, nee geenszins: het had juist de behoefte aan een nieuwe, krachtiger religie die hun behoefte aan zingeving kon bevredigen. Daarom was zijn boodschap een andere: hij had verteld dat Voit aan hem verschenen was om hem de grondbeginselen van zijn religie aan de mensheid duidelijk te maken, hem als het ware in een nieuwe Bergrede de nieuwe Tien Geboden had overgedragen.

Levi had de laatste maanden zijn nieuwe God met vuur verdedigd en uitgedragen en het deed hem goed, dat kon hij nu wel concluderen. Hij was de wereld aan het veranderen, en had deze al veranderd, dat was zeker. En: hij beseftte dat hijzelf ook was veranderd, misschien wel was gaan geloven in zijn eigen leugens.

Nu, na al die maanden werken om de nieuwe wereldreligie van de grond te krijgen wist hij één ding zeker: Levi Rosenthal was een man van Voit.

